

EUROOPAN PARLAMENTTI

2004

2009

Sisämarkkina- ja kuluttajansuojavaliokunta

2008/0157(COD)

12.12.2008

LAUSUNTO

sisämarkkina- ja kuluttajansuojavaliokunnalta

oikeudellisten asioiden valiokunnalle

ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi tekijänoikeuden ja tiettyjen lähioikeuksien suojan voimassaoloajasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/116/EY muuttamisesta (KOM(2008)0464 – C6-0281/2008 – 2008/0157(COD))

Valmistelija: Emmanouil Angelakas

PA_Legam

LYHYET PERUSTELUT

Valmistelija kannattaa yleisesti ottaen komission ehdotusta pidentää esittäjien ja äänitetuottajien oikeuksien suoja-aikaa 50 vuodesta 95 vuoteen. Koska ehdotusta laadittaessa on järkeenkäyvästi otettu huomioon, että esittäjät elävät yhä useammin esitysten nykyistä 50 vuoden suoja-aikaa pidempään, ei valmistelija ehdota pidennykseen minkäänlaisia tarkistuksia.

Ehdotukseen sisältyy myös liitännäistoimenpiteitä, kuten rahaston perustaminen taustamuusikoita varten. Lisäksi halutaan ottaa käyttöön yhdenmukainen tapa laskea suoja-aika useamman tekijän yhteisen työpanoksen tuloksena syntyneille sanoitetuille sävellyksille. Eri jäsenvaltiot soveltavat erilaisia käytäntöjä tällaisiin yhdessä luotuihin teoksiin, mikä hankaloittaa tekijänoikeuksien hallinnointia yhteisössä. Se on ongelmallista myös jaettaessa rojalteja maiden rajojen yli, kun teosta käytetään useissa jäsenvaltioissa. Valmistelija tukee ehdotettua sääntöjen yhdenmukaistamista tältä osin, koska vallitsevat erot estävät sisämarkkinoiden tehokkaan toiminnan.

Vaikka valmistelija muutoin kannattaakin "käytä tai menetä" -lausekkeen käyttöön ottamista esittäjien ja äänitetuottajien välisissä sopimuksissa, hänen mielestään ehdotuksen tähän osaan olisi tehtävä joitakin muutoksia.

Ensinnäkin jos äänite sisältää usean esittäjän yhteisen esityksen, heidän on direktiiviehdotuksen mukaan toimittava yhdessä halutessaan irtisanoa siirto- tai luovutus sopimuksensa. Toisin sanoen esittäjien olisi sovittava keskenään asiasta 50 vuotta esityksen tallentamisen jälkeen. Tämä ei ole realistista. Valmistelijan mielestä asiaan pitäisi saada muutos ja esittäjien olisi voitava toimia itsenäisesti.

Ehdotuksessa viitataan myös siihen, että esittäjälle halutaan antaa kohtuullisesti aikaa hyötyä esityksestään, jonka oikeudet ovat päättymäisillään. Kuitenkin ajanjaksoksi ehdotetaan yhtä vuotta. Valmistelijan mielestä se ei ole kohtuullisen pituinen aika, vaan viisi vuotta olisi sopivampi.

Valmistelija ehdottaa lisäksi tarkistusta, jolla komissiota kehoitetaan antamaan viiden vuoden kuluttua Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomus siirtymätoimenpiteiden toimivuudesta.

TARKISTUKSET

Sisämarkkina- ja kuluttajansuojavaliokunta pyytää asiasta vastaavaa oikeudellisten asioiden valiokuntaa sisällyttämään mietintöönsä seuraavat tarkistukset:

Tarkistus 1

Ehdotus direktiiviksi – muutossäädös Johdanto-osan 5 kappale

Komission teksti

(5) Koska esittäjät aloittavat uransa yleensä nuorena, **äänitteiden ja äänitteisiin tallennettujen** esitysten nykyinen 50 vuoden suoja-aika ei useinkaan riitä suojaamaan heidän esityksiään koko eliniän ajan. Siksi esittäjiä uhkaa myöhempinä elinvuosina tulonmenetys. He eivät usein myöskään kykene käyttämään oikeuksiaan estääkseen tai rajoittaakseen esitystensä ei-toivottua käyttöä elinaikanaan.

Tarkistus

(5) Koska esittäjät aloittavat uransa yleensä nuorena, esitysten **tallenteiden** nykyinen 50 vuoden suoja-aika ei useinkaan riitä suojaamaan heidän esityksiään koko eliniän ajan. Siksi esittäjiä uhkaa myöhempinä elinvuosina tulonmenetys. He eivät usein myöskään kykene käyttämään oikeuksiaan estääkseen tai rajoittaakseen esitystensä ei-toivottua käyttöä elinaikanaan.

Perustelu

Kaikkien esittäjien luova panos olisi tunnustettava ja sen olisi ilmentävä muutetussa direktiivissä. Jotta tavoite voitaisiin saavuttaa, ehdotusta olisi laajennettava siten, että myös audiovisuaalialan esittäjät voisivat hyötyä pidennetystä suoja-ajasta. Tästä syystä ehdotetaan, että ero äänitteisiin tallennettujen ja muissa muodoissa olevien esitysten välillä poistettaisiin. (Tarkistus liittyy direktiivin 2006/116/EY 3 artiklan 1 kohtaan tehtyyn tarkistukseen.)

Tarkistus 2

Ehdotus direktiiviksi – muutossäädös Johdanto-osan 7 kappale

Komission teksti

(7) Esitysten tallenteiden ja äänitteiden suoja-aika olisi siksi pidennettävä 95 vuoteen **äänitteen ja siihen tallennetun esityksen julkaisemisesta. Jos äänitetä tai siihen tallennettua esitystä ei ole julkaistu**

Tarkistus

(7) Esitysten tallenteiden ja äänitteiden suoja-aika olisi siksi pidennettävä 95 vuoteen **tapahtumasta, josta suoja-aika alkaa.**

ensimmäisten 50 vuoden kuluessa, suoja-ajan olisi oltava 95 vuotta sen ensimmäisestä yleisölle välittämisestä.

Perustelu

Kaikkien esittäjien luova panos olisi tunnustettava ja sen olisi ilmettävä muutetussa direktiivissä. Jotta tavoite voitaisiin saavuttaa, ehdotusta olisi laajennettava siten, että myös audiovisuaalialan esittäjät voisivat hyötyä pidennetystä suoja-ajasta. Tästä syystä ehdotetaan, että ero äänitteisiin tallennettujen ja muissa muodoissa olevien esitysten välillä poistettaisiin. (Tarkistus liittyy direktiivin 2006/116/EY 3 artiklan 1 kohtaan tehtyyn tarkistukseen.)

Tarkistus 3

**Ehdotus direktiiviksi – muutossäädös
Johdanto-osan 9 kappale**

Komission teksti

(9) Oikeusvarmuussyistä olisi säädettävä, että esityksen tallennetta koskevien oikeuksien **siirto- tai luovutussopimus, joka on tehty ennen päivämäärää, johon mennessä jäsenvaltioiden on toteutettava toimenpiteet direktiivin täytäntöön panemiseksi, on voimassa myös pidennettynä suoja-aikana, ellei toisin ole selvästi mainittu.**

Tarkistus

(9) Jäsenvaltioiden olisi voitava antaa säännöksiä esityksen tallennetta koskevien **esittäjän** oikeuksien **siirtämisestä tai luovuttamisesta äänitteiden tuottajalle ennen tästä direktiivistä johtuvaa suoja-ajan pidentämistä tehtyjen sopimusten tulkinnasta, mukauttamisesta, irtisanomisesta ja toteuttamisen seurannasta.**

Perustelu

Ei vaikuta sovelialta, että ehdotetuilla muutoksilla direktiiviin 2006/116/EY muutetaan jäsenvaltioiden sääntöjä esittäjän oikeuksien siirtämisestä tai luovuttamisesta äänitteiden tuottajalle tehtyjen sopimusten tulkinnasta, mukauttamisesta, päättämisestä ja toteuttamisen seurannasta. Siksi 10 a artiklan 6 kohtaan sisältyvää käytä tai menetä -lauseketta sovellettaessa olisi noudatettava esittäjien oikeuksien siirto- ja luovutustavasta sekä niiden siirtämisestä ja luovuttamisesta koskevien sopimusten irtisanomisesta annettuja kansallisia sääntöjä.

Tarkistus 4

**Ehdotus direktiiviksi – muutossäädös
Johdanto-osan 12 kappale**

Komission teksti

(12) Ensimmäinen täydentävä

Tarkistus

Poistetaan.

siirtymätoimenpide ei saa aiheuttaa suhteetonta hallinnollista taakkaa pienille ja keskisuurille äänitetuottajille. Jäsenvaltiot voivat tästä syystä niin halutessaan vapauttaa tästä velvollisuudesta äänitetuottajat, jotka katsotaan äänitteiden kaupallisesta hyödyntämisestä saatujen vuositulojen perusteella pieniksi tai keskisuuriksi.

Tarkistus 5

**Ehdotus direktiiviksi – muutossäädös
Johdanto-osan 13 kappale**

Komission teksti

(13) Rahaston varat olisi jaettava yksinomaan sellaisille esittäjille, joiden esitykset on tallennettu äänitteeseen ja jotka ovat siirtäneet oikeutensa äänitetuottajalle kertakorvausta vastaan. Tällä tavoin varatut rahavarat olisi jaettava muille kuin nimeltä mainituille pääesiintyjille vähintään kerran vuodessa yksilöllisin perustein. **Jäsenvaltiot voivat vaatia**, että rahavarojen jakaminen annetaan tehtäväksi esittäjiä edustaville yhteisvalvontajärjestöille. **Jos varojen jakaminen annetaan yhteisvalvontajärjestöjen tehtäväksi**, asiaan voidaan soveltaa jakokelvottomista tuloista annettuja kansallisia sääntöjä.

Tarkistus 6

**Ehdotus direktiiviksi – muutossäädös
Johdanto-osan 14 a kappale (uusi)**

Komission teksti

Tarkistus

(13) Rahaston varat olisi jaettava yksinomaan sellaisille esittäjille, joiden esitykset on tallennettu äänitteeseen ja jotka ovat siirtäneet oikeutensa äänitetuottajalle kertakorvausta vastaan. Tällä tavoin varatut rahavarat olisi jaettava muille kuin nimeltä mainituille pääesiintyjille vähintään kerran vuodessa yksilöllisin perustein. **Jäsenvaltioiden olisi varmistettava**, että rahavarojen jakaminen annetaan tehtäväksi esittäjiä edustaville yhteisvalvontajärjestöille. Asiaan voidaan soveltaa jakokelvottomista tuloista annettuja kansallisia sääntöjä.

(14 a) Niiden sopimusten tasapainottamiseksi, joilla esittäjät siirtävät yksinoikeutensa äänitetuottajalle rojaltin perusteella, suoja-ajan pidentämisen ehtona olisi lisäksi oltava "nollaaminen" niiden esittäjien osalta,

jotka ovat luovuttaneet nämä oikeudet äänitetuottajille rojalteja tai korvausta vastaan. Jotta esittäjät voisivat hyötyä täysimääräisesti suoja-ajan pidentämisestä, jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että rojalit, ilman ennakkomaksuja tai sopimuksissa määriteltyjä vähennyksiä, maksetaan esittäjille suoja-ajan aikana äänitetuottajien ja esittäjien välisten sopimusten mukaisesti.

Perustelu

Tämä säännös on välttämätön, jotta esittäjät saavat kaikki heille kuuluvat rojalit suoja-ajan pidennyksen aikana siten, että levy-yhtiöt eivät voi kieltäytyä niistä sillä perusteella, että taiteilijoille maksettavia ennakkomaksuja ei vielä ole katettu. Ilman tätä lisäsäännöstä suoja-ajan pidennys hyödyttäisi ehkä loppujen lopuksi vain pientä pääesiintyjien joukkoa.

Tarkistus 7

Ehdotus direktiiviksi – muutossäädös Johdanto-osan 15 a kappale (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

(15 a) Jos äänitteeseen on tallennettu esitys, jonka ovat tehneet useat esittäjät yhdessä, jäsenvaltioiden on voitava päättää, voivatko esittäjät lopettaa oikeuksien siirron tai luovutuksen yhteisesti vai erikseen.

Tarkistus 8

Ehdotus direktiiviksi – muutossäädös 1 artikla – 1 alakohta Direktiivi 2006/116/EY 3 artikla – 1 kohta – 1 alakohta

Komission teksti

Tarkistus

– muussa muodossa kuin äänitteenä julkaistaan laillisesti tai välitetään laillisesti yleisölle kyseisenä aikana, oikeudet lakkaavat **50 vuoden** kuluttua näistä

– muussa muodossa kuin äänitteenä julkaistaan laillisesti tai välitetään laillisesti yleisölle kyseisenä aikana, oikeudet lakkaavat **95 vuoden** kuluttua näistä

tapauksista ensimmäisestä,

tapauksista ensimmäisestä,

Perustelu

Muusikkojen ja esiintyvien taitelijoiden välistä syrjintää ei voida mitenkään hyväksyä, koska direktiivissä 93/98/ETY, jonka kodifioitu toisinto on direktiivi 2006/116/EY, ei tehdä eroa esittäjien välille. Erilaisten järjestelmien luominen samaan kategoriaan kuuluvien esittäjien välille olisi yhteisön lainsäädännön mukaista syrjintää ja vastoin kansallista kohtelua. Tällaiselle syrjinnälle ei myöskään ole mitään syytä.

Tarkistus 9

Ehdotus direktiiviksi – muutossäädös

1 artikla – 4 alakohta

Direktiivi 2006/116/EY

10 a artikla – 4 kohta – 2 alakohta

Komission teksti

Tarkistus

Jäsenvaltiot voivat säätää, että äänitteiden tuottajaa, jonka kokonaisvuositulot mainitun korvauksen maksamisvuotta edeltävänä vuonna eivät ylittäneet kahta miljoonaa euroa, ei velvoiteta varaamaan vähintään 20:tä prosenttia tuloista, jotka hän on saanut mainitun korvauksen maksamisvuotta edeltävänä vuonna sellaisten äänitekappaleiden valmistamisesta, levityksestä ja yleisön saataviin saattamisesta, joiden suhteen esittäjällä tai äänitteiden tuottajalla ei 3 artiklan 1 ja 2 kohdan nojalla, sellaisina kuin ne olivat ennen niiden muuttamista direktiivillä [// lisätään tämän muutosdirektiivin numero]/EY, enää olisi suojaa mainitun vuoden 31 päivästä joulukuuta.

Poistetaan.

Perustelu

Koska täydentävä siirtymätoimenpide (20 prosenttia) toteutetaan nettotulojen perusteella, pk-yrityksille ei aiheudu kohtuuttomia kustannuksia. Jotta varmistetaan, että kaikki esittäjät hyötyvät näistä rahoista, on järkevää sisällyttää ne tähän toimenpiteeseen.

Tarkistus 10

Ehdotus direktiiviksi – muutossäädös
1 artikla – 4 alakohta
Direktiivi 2006/116/EY
10 a artikla – 5 kohta

Komission teksti

5. Jäsenvaltiot voivat päättää itse, annetaanko 3 kohdassa tarkoitettu oikeus vuotuisen lisäkorvaukseen **yhteisvalvontajärjestöjen hallinnoitavaksi, ja jos annetaan, missä määrin.**

Tarkistus

5. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että yhteisvalvontajärjestö hallinnoi 3 kohdassa **tarkoitettua oikeutta** vuotuisen lisäkorvaukseen.

Perustelu

Hallinnollisten menettelyjen yksinkertaistamiseksi yhteisvalvontajärjestöille olisi uskottava vuosittaisten lisäkorvausten hallinnointi. (Tarkistus liittyy johdanto-osan 13 kappaletta koskevaan tarkistukseen.)

Tarkistus 11

Ehdotus direktiiviksi – muutossäädös
1 artikla – 4 alakohta
Direktiivi 2006/116/EY
10 a artikla – 6 kohta – 1 alakohta

Komission teksti

6. Jos äänitteiden tuottaja sen jälkeen, kun esittäjä ja äänitteiden tuottaja menettäisivät tämän direktiivin 3 artiklan 1 ja 2 kohdan nojalla, sellaisina kuin ne olivat ennen niiden muuttamista direktiivillä [// lisätään tämän muutosdirektiivin numero]/EY, suojan esityksen tallenteen tai äänitteen suhteen, lakkaa tarjoamasta myyntiin äänitteen kopioita riittävinä määrinä taikka saattamasta äänitettä yleisön saataviin johtimitse tai johtimitta siten, että yleisöllä on mahdollisuus saada teos saataviinsa itse valitsemastaan paikasta ja itse valitsemanaan aikana, esittäjä voi irtisanoa siirto- tai luovutussopimuksen. Jos äänitteeseen on tallennettu esitys, jonka ovat tehneet useat esittäjät yhdessä, esittäjät voivat irtisanoa siirto- tai luovutussopimuksensa **ainoastaan yhteisesti**. Jos siirto- tai luovutussopimus

Tarkistus

6. Jos äänitteiden tuottaja sen jälkeen, kun esittäjä ja äänitteiden tuottaja menettäisivät tämän direktiivin 3 artiklan 1 ja 2 kohdan nojalla, sellaisina kuin ne olivat ennen niiden muuttamista direktiivillä [// lisätään tämän muutosdirektiivin numero]/EY, suojan esityksen tallenteen tai äänitteen suhteen, lakkaa tarjoamasta myyntiin äänitteen kopioita riittävinä määrinä taikka saattamasta äänitettä yleisön saataviin johtimitse tai johtimitta siten, että yleisöllä on mahdollisuus saada teos saataviinsa itse valitsemastaan paikasta ja itse valitsemanaan aikana, esittäjä voi irtisanoa siirto- tai luovutussopimuksen. Jos äänitteeseen on tallennettu esitys, jonka ovat tehneet useat esittäjät yhdessä, esittäjät voivat irtisanoa siirto- tai luovutussopimuksensa **sovellettavan kansallisen lainsäädännön mukaisesti**.

irtisanotaan ensimmäisen tai toisen virkkeen mukaisesti, äänitteiden tuottajan oikeudet äänitteeseen lakkaavat.

Jos siirto- tai luovutus sopimus irtisanotaan ensimmäisen tai toisen virkkeen mukaisesti, äänitteiden tuottajan oikeudet äänitteeseen lakkaavat.

Perustelu

Esittäjille asetettu velvoite toimia yhteisesti ei ole realistinen.

Tarkistus 12

Ehdotus direktiiviksi – muutossäädös

1 artikla – 4 alakohta

Direktiivi 2006/116/EY

10 a artikla – 6 kohta – 2 alakohta

Komission teksti

Jos äänitettä ei **vuoden** kuluttua siitä, kun esittäjä ja äänitteiden tuottaja menettäisivät tämän direktiivin 3 artiklan 1 ja 2 kohdan nojalla, sellaisina kuin ne olivat ennen niiden muuttamista direktiivillä [// lisätään tämän muutosdirektiivin numero]/EY, suojan esityksen tallenteen tai äänitteen suhteen, ole saatettu yleisön saataviin johtimitse tai johtimitta siten, että yleisöllä on mahdollisuus saada teos saataviinsa itse valitsemastaan paikasta ja itse valitsemanaan aikana, äänitteiden tuottajan oikeudet äänitteeseen ja esittäjien oikeudet esityksen tallenteeseen lakkaavat.

Tarkistus

Jos äänitettä ei **viiden** vuoden kuluttua siitä, kun esittäjä ja äänitteiden tuottaja menettäisivät tämän direktiivin 3 artiklan 1 ja 2 kohdan nojalla, sellaisina kuin ne olivat ennen niiden muuttamista direktiivillä [// lisätään tämän muutosdirektiivin numero]/EY, suojan esityksen tallenteen tai äänitteen suhteen, ole saatettu yleisön saataviin johtimitse tai johtimitta siten, että yleisöllä on mahdollisuus saada teos saataviinsa itse valitsemastaan paikasta ja itse valitsemanaan aikana, äänitteiden tuottajan oikeudet äänitteeseen ja esittäjien oikeudet esityksen tallenteeseen lakkaavat.

Perustelu

Esittäjille asetettu velvoite toimia yhteisesti ei ole realistinen. Johdanto-osan 16 kappaleen tarkoituksena on antaa esittäjälle kohtuullisesti aikaa hyötyä esityksestään, jonka oikeudet ovat päättymäisillään. Yksi vuosi ei ole kohtuullisen pituinen ajanjakso. Viisi vuotta on sopivampi.

Tarkistus 13

Ehdotus direktiiviksi – muutossäädös

1 artikla – 5 a alakohta (uusi)

Direktiivi 2006/116/EY

11 a artikla (uusi)

Komission teksti

Tarkistus

(5 a) Lisätään artikla seuraavasti:

"11 a artikla

Kertomus

***Komissio antaa viiden vuoden kuluessa ..*
annetun Euroopan parlamentin ja
neuvoston direktiivin . . . /EY
voimaantulosta Euroopan parlamentille
ja neuvostolle kertomuksen tämän
direktiivin 10 a artiklan 3–5 kohdan
säännösten toimivuudesta.***

**** Virallinen lehti: pyydetään lisäämään tämän
direktiivin numero ja päivämäärä."***

Perustelu

Kertomuksella annetaan Euroopan parlamentille ja neuvostolle mahdollisuus seurata muutosten vaikutuksia, erityisesti siirtymätoimenpiteiden osalta.

ASIAN KÄSITTELY

Otsikko	Tekijänoikeuden ja tiettyjen lähioikeuksien suojan voimassaoloaika
Viiteasiakirjat	KOM(2008)0464 – C6-0281/2008 – 2008/0157(COD)
Asiasta vastaava valiokunta	JURI
Lausunnon antanut valiokunta Ilmoitettu istunnossa (pvä)	IMCO 2.9.2008
Valmistelija Nimitetty (pvä)	Emmanouil Angelakas 10.9.2008
Valiokuntakäsittely	10.11.2008
Hyväksytty (pvä)	2.12.2008
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 26 –: 4 0: 2
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Gabriela Crețu, Mia De Vits, Janelly Fourtou, Evelyne Gebhardt, Martí Grau i Segú, Małgorzata Handzlik, Malcolm Harbour, Christopher Heaton-Harris, Anna Hedh, Edit Herczog, Eija-Riitta Korhola, Lasse Lehtinen, Toine Manders, Catuscia Marini, Arlene McCarthy, Catherine Neris, Bill Newton Dunn, Zita Pleštinšková, Zuzana Roithová, Heide Rühle, Leopold Józef Rutowicz, Christel Schaldemose, Andreas Schwab, Eva-Britt Svensson, Marianne Thyssen, Jacques Toubon, Barbara Weiler
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Emmanouil Angelakas, Brigitte Fouré, Joel Hasse Ferreira, Anja Weisgerber
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet sijaiset (178 art. 2 kohta)	Maddalena Calia